

Pred glavnim rdečim napadom v Vietnamu

Komunistični uporniki so napadli in požgali eno glavnih pokrajinskih mest.

SAIGON, Juž. Viet. — Napad komunističnih gverilcev na glavno mesto pokrajine Phouc Thanh, njegovo zavetje in požig napoveduje po sodbi nekaterih poznavalcev položaja začetek glavnega napada komunističnih upornikov na vladne postojanke. Komunisti so v zadnjih dneh izvedli vrsto napadov na svoje nasprotnike kot nekako pripravo na napad na pokrajinsko glavno mesto, ki je komaj kakih 60 milj od glavnega mesta vse dežele.

Pokrajinskega načelnika, nekoga armadnega majorja, ter njegove pomočnike so obglavili, med tem ko je več članov civilne milice padlo v boju. Vladna poslopja so bila oplenjena in zažgana, predno so uporniki zbežali nazaj v gozdove.

Komunistične uporniške čete dobivajo stalne okrepitve iz Sev. Vietnamu in grade v Južnem Vietnamu nove postojanke za glavni napad, ki jim naj prinese zmago. Združene države, ki so opustile poskus rešiti Laos z orožjem iz komunističnih rok, so se obvezale braniti Južni Vietnam. Vprašanje je, če bodo v tem svojem naporu uspešne. Ameriški vojaški strokovnjaki vežejo Vietnamce za nov način boja s komunističnimi gverilci in opremljajo južnovietnamsko armado z novim orožjem, primernejšim za tak boj. Reorganizirane čete so v zadnjih mesecih dosegle nekaj večjih uspehov, ni pa se jim posrečilo omejiti delavnosti komunističnih gverilcev, ki dobivajo stalno podporo in zavetje onstran meja v Laosu, Kambodži in Sev. Vietnamu.

Rdeča armada v Vzhodni Nemčiji nima veliko jedrskega orožja

AUGSBURG, Nem. — Vojaški strokovnjaki iz Zapadne Nemčiji dobivajo iz Vzhodne Nemčije poročila, ki trdijo, da rdeče divizije niso preveč dobro oborožene z atomskim orožjem; nimajo veliko ne atomskih bomb, ne atomskih raket, ne atomske artilerije.

S tem še ni rečeno, da bi jih ne mogle hitro dobiti. Sovjetska zveza vsekakor ne zaupa preveč položaju v Vzhodni Nemčiji in je glavni vzrok, zakaj ne daje divizijam atomskega orožja.

Čisto z druge strani prihajajo novice, da ni vzhodno-nemška armada preveč zanesljiva, akoravno obstoji iz samih dobrovoljcev. Naša obramba ne da dosti na to govorico, je pa za vsak slučaj pripravljena tudi na možnost, da bi v slučaju vojnih operacij celi oddelki vzhodno-nemške armade prešli na zapadno stran.

— Svečke v avtomobilskih motorjih delujejo pri nekako 1500 stopinjah vročine.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma sončno in toplo. Najvišja temperatura 82.

Novi grobovi

Mary Magdalena Hovevar

V Domu sv. Jožefa na Charon Rd. je preminula, kot smo poročali včeraj, 76 let stara Mary Magdalena Hovevar, roj. Silc, doma iz Ortneka pri Ribnici na Dol., ki je prej živela na 1885 Abby Rd. Bila je vdova, soproj John je umrl l. 1953. Zapustila je sina Alberta in več drugih sorodnikov tu in v starem kraju. Pokojna je bila članica Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ. Pogreb bo jutri ob 8:15 zj. iz Zeletovega pogreb. zavoda na E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na Kalvarijo.

Pomoč se ni obnesla!

Zvezna vlada je "odložila" Gomulku in Titovo prošnjo za novo pomoč ter Titov obisk v Združenih državah.

CLEVELAND, O. — Znani tehnik "Time" trdi, da je Kennedy kot pred njim Eisenhower, upal, da je mogoče s prijateljsko roko in gospodarsko pomočjo privabiti komunistične oblastnike, kot sta jugoslovanski Tito in poljski Gomulka, na zahodno stran. Zadnji tedni so pokazali, da so taki upi prazni.

Poljski Gomulka je izvedel delno mobilizacijo in izjavil, da Poljska v berlinski krizi ne bo ostala nevtralna. Tito je beograjski konferenci nevtrolecev upravičeval sovjetsko obnovo preskusov atomskega orožja in v splošno podpiral sovjetsko linijo tudi v pogledu Berlina in Nemčije.

Vlada ZDA je iz tega potegnila svoje zaključke. Objavila je, da je Titov obisk odložen "za nedoločen čas," kot tudi njegova prošnja za novo ameriško pomoč. Iz vladnih krogov je prišla vest, da je bila tudi prošnja Gomulke za novo pomoč stavljena z dnevnega reda. Zvezni Senat je predsednika pozval v dodatku k zakonu o pomoči tujini, naj ne daje pomoči državam, ki ne podpirajo ZDA v njihovi zunanji politiki.

Grška vlada odstopila

ATENE, Grč. — Vlada Konstantina Caramanlisa je odstopila. Njen predsednik je predložil kralju Pavlu razpust parlamenta in nove volitve za 29. oktober. Volitve naj bi izvedla posebna volivna vlada.

V političnih krogih si niso na jasnem, zakaj je Caramanlis odstopil, ko bi ostal lahko na vladni še mirno do maja 1962.

Predsednik Peruja na uradnem obisku v ZDA

Danes bo govoril na skupni sedji obeh zbornic Kongresa in se razgovarjal o gospodarski pomoči.

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Kennedy in njegova žena sta v torek sprejela na letališču predsednika republike Peru v Južni Ameriki Manuela Prada in njegovo ženo. Uradni sprejem je bil izveden z vsemi slovesnostmi, ki so določene za obiske poglavarjev tujih držav.

To je prvi obisk katerega izmed predsednikov držav Latinske Amerike v Washingtonu, odkar je postal predsednik ZDA J. F. Kennedy. Tujega gosta je pozdravilo na tisoče občinstva, ki se je zbralo na letališču, med njimi zlasti veliko uslužbencev zvezne vlade.

Prado je včeraj govoril na sestanku predstavnikov Organizacije ameriških držav, danes pa bo naslovil skupno sejo obeh domov Kongresa. S predstavniki vlade ZDA se bo razgovarjal o gospodarski pomoči v okviru načrta sprejetnega v Punte Del Este pretekli mesec.

Belgijski zunanji minister Spaak na obisku v Moskvi

MOSKVA, ZSSR. — V Moskvo je prišel kot gost Hruščeva belgijski zunanji minister Spaak, ki je bil dolgo časa tudi generalni tajnik NATO. Trdi, da je šel v Moskvo kot zasebnik. Pogovarjal se bo s Hruščevim o zunanje-političnem položaju.

Hruščev ga bo najbrže spraševal največ o Kongu. Spaak in Hruščev sta namreč istih misli glede bodočnosti kongoške province Katanga. Oba mislita, da je treba Combeja iz Katange spoditi. Po Hammarskjöldovi smrti se je položaj bistveno spremenil. Hruščev bo gotovo še zmeraj proti Combeju, kaj sedaj misli Spaak, je pa drugo vprašanje. Pozna namreč stališče kongoškega podpredsednika Gizenge in njegove cilje. Odločiti se bo moral za levičarja Gizengo ali za desničarja Combeja. Kot socialist ima gotovo več simpatij do Gizenge, kot Belgijec je pa morda drugih misli. Vsekakor niso v NATO krogih nič zadovoljni z njegovim obiskom v Moskvi.

Radioaktivnost nad Ohio se povečala za tisočkrat

COLUMBUS, O. — James C. Wynd od Zdravstvenega oddelka države Ohio je povedal, da se je radiativnost v ozračju države Ohio povečala zaradi zadnjih sovjetskih eksplozij jedrskega orožja za nad tisočkrat.

To je ugotovila postaja za opazovanje radioaktivnosti v zraku v Cincinnatiju. Narasla količina radioaktivnosti je približno enaka po vsej deželi in še zdaleka ni nevarna človeškemu zdravju.

Ali čitate Mauserjev izvirni roman LJUDJE POD BIČEM?

Iz slov. naselbin

St. Marys, Pa. — Po daljšem bolehanju je l. septembra umrl v bolnišnici poznani Mathew Shuster, p. d. Rožmanov Matija, star 80 let. Pokojnik je pred leti živel v Clevelandu, Ohio, kjer ima otroke in več domačih rojakov in znancev. Zadnja leta je živel v St. Marys, Pa. Doma je bil iz Trebčane vasi pri Ilirski Bistrici, od koder je prišel v Ameriko leta 1906. Svoječasno je bil zelo aktiven pri društvih, tako v Clevelandu kot v Pennsylvaniji. Bil je ustanovitelj društva št. 581 SNPJ. V St. Marysu zapuščila žena Johanno, rojeno Stemberger, v Clevelandu hčere Rose Brgoč, Mary Zust in Pauline Močnik ter sina Franka, v Bradfordu, Pa., hčer Elizabeth Wehler, v St. Marysu hčeri Staffie Fritz in Helen Weis, 15 vnukov, tri pravnuke in sestro Mary Sterbank v Portland Mills, Pa. Pogreb je bil 4. septembra iz cerkve Presv. Srca Jezusovega na ondoto pokopališče.

Predsednik vlade Konga Adula se nagiba na levo

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Predsednik vlade Ciril Adula je objavil pretekli ponedeljek za "dan narodne žalosti" v počastitev moža, ki je bil varuh "malih držav pred nevarnostmi imperializma in zahodnega nekolonializma."

Adula je trdil, da je postal Hammarskjöld žrtev "zahodnih finančnih krogov in nesramnega vmešavanja tujih držav v notranje zadeve" Konga.

Diplomati svobodnega sveta v Leopoldvillu se sprašujejo, če ni Hammarskjöldova smrt poglavalna predsednika kongoške osrednje vlade še dalje na levo. Poraz Združenih narodov pri njihovem poskusu pokoriti Katango in jo spraviti znova pod oblast osrednje vlade utegne povzročiti padec Adulove vlade.

Radioaktivnost nad Ohio se povečala za tisočkrat

COLUMBUS, O. — James C. Wynd od Zdravstvenega oddelka države Ohio je povedal, da se je radiativnost v ozračju države Ohio povečala zaradi zadnjih sovjetskih eksplozij jedrskega orožja za nad tisočkrat.

To je ugotovila postaja za opazovanje radioaktivnosti v zraku v Cincinnatiju. Narasla količina radioaktivnosti je približno enaka po vsej deželi in še zdaleka ni nevarna človeškemu zdravju.

DEAN RUSK A. GROMIKU: POTRPLJENJA ZDA KONEC!

Ameriški državni tajnik Dean Rusk bo danes na sestanku s sovjetskim zunanjim ministrom A. Gromikom temu povedal, da je potrpljenje Združenih držav pri kraju in da utegne nadaljnje pritiskanje Sovjetske zveze na Zahodni Berlin spraviti svetovni mir v resno nevarnost. — Vprašanje naslednika Hammarskjöelda še večno odprto.

NEW YORK, N. Y. — Danes popoldne ob enih se bosta v hotelu Waldorf-Astoria sestala ameriški državni tajnik Dean Rusk in sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko ter njuni svetovalci. Državni tajnik Rusk ima nalogo ugotoviti, ali obstoje kakšni izgledi za dosego sporazuma s Sovjeti o bodočnosti Zah. Berlina, ki bi bil sprejemljiv za oboje strani, ali ne. Zunanji ministri teh so Ruska pooblastili, da se z Gromikom pomeni le o tem, ne pa da bi začel z njim kaka resna pogajanja. Ameriški državni tajnik bo ob tej priložnosti povedal zunanjemu ministru Sovjetske zveze, da so Združene države zaradi sovjetske brezobzirnosti v sporu zaradi Berlina in Nemčije postale tako nejevoljne, da predstavlja vsak nadaljni sovjetski korak v tej smeri resno nevarnost svetovnemu miru.

Rusk bo povedal Gromiku, da sovjetsko zavračanje imenovanja naslednika Hammarskjöelda v sedanjem trenutku tudi izčrpa ameriško potrpljivost. Zahod se ne bo pogajal s Sovjetsko zvezo o Berlinu in Nemčiji, če ta ne prizna že v naprej enako važnost stališču Zahoda kot svojim lastnim predlogom in načrtom.

Poleg tega bo ameriški državni tajnik skušal sovjetskemu zastopniku pojasniti znova, da vodi sedanja sovjetska politika v Nemčiji in v vprašanju Berlina k najhujšemu vojaškemu spopadu. Če je Hruščevu za ohranitev miru, naj ne žene stvari predaleč. Združene države so odločene izpolniti svoje obveznosti.

S sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom bodo še Valerijan Zorin, S. Carapkin, ki se je pogajal v Ženevi z Amerikanci in Angleži o končanju preskušanja atomskega orožja, M. Kharlamov, glavni govornik zunanjega ministristva ZSSR, Viktor Zuhadrov, osebni tolmač Hruščeva, in V. Semjonov, sovjetski poslanik v Bonnu, glavni strokovnjak za Nemčijo.

V ameriškem zastopstvu bodo poleg Ruska še A. Stevenson, F. Kohler, pomožni tajnik za evropske zadeve, Charles Bowen, strokovnjak za ZSSR, Aleks. A. Kalovski, predsednikov osebni tolmač za ruščino.

Razgovori v ZN se nadaljujejo
Sovjetska zveza je odločno proti imenovanju naslednika Hammarskjöelda, vztraja trdo pri zahtevi, naj ga nadomesti

Iz Clevelanda in okolice

Sestanek—

Jutri, v petek, zvečer ob 7:30 bo v dvorani Baragovega doma sestanek članov in somišljenikov Slov. krščanske demokracije. Na sestanku bo poročal dr. Miha Krek o sedanjih svetovnih političnih problemih. Vsi vabljeni!

Seja—
Podr. št. 3 SMZ ima v nedeljo ob dveh v Slov. domu na Holmes Ave. redno sejo.

K molitvi—
Članstvo Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ je vabljeno ob devetih (po seji) v Zeletov pogreb. zavod na E. 152 St. k molitvi za pok. Mary Hovevar.

Raznašalec—
Uprava AD išče raznašalca za Mozina Drive, Marcella Rd., Neff Rd. in East Park Dr. Kličite HE 1-0628.

Bolgarski komunisti se bojijo NATO manevrov

WASHINGTON, D. C. — Kot smo poročali, so imele grške, turške in ameriške NATO čete skupne vaje ob grško-bolgarski meji. Udeležile so se jih v glavnem padalske čete in pehote, ki se je vezbala v izkrcavanju.

Dasiravno so imele vaje samo namen, da preskusijo, kako so vojaški izvežbani, in niso pomenile nobene vojaške demonstracije, so se jih bolgarski komunisti veddarle ustrašili. Zavezniška letala so namreč od daleč ugotovila, da je bolgarska vlada popelala na mejo močne vojaške oddelke, ki so se tudi vezbali na svoj način.

Novo skavtsko središče v Clevelandu

CLEVELAND, O. — Na E. 22. St. in Woodland Ave. bodo skoro začeli graditi novo središče za skavte s področja Clevelanda. Zavzemalo bo dva in pol akra površine.

Graditve je sklenil skavtski svet velikega Clevelanda, ko je Hanna Jr. sklad podelil v ta namen \$400,000.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D. C. — Predsednik ZDA Kennedy ne bo govoril v ZN jutri, kot je bilo prvotno sporočeno, ampak šele prihodnji teden.

NEW YORK, N. Y. — Hurikan Esther se je okrenil proti severu, še predno je dosegel obalo Karoline in Virginije. Tako obalno področje razen hudega dežja in vetra ni utrpelo večje škode. Napovedujejo, da bo v nekaj urah dosegel južno obalo države Massachusetts.

PARIZ, Fr. — De Gaulle je izjavil, da bo s 1. oktobrom odložil polnomočja, ki mu jih je dala narodna skupščina letošnjega spomlad, ko je prišlo do upora v Alžiriji.

BERLIN, Nem. — Vzhodnonemški parlament je sklenil uvesti obvezno vojaško službo in je dal vladni vsa potrebna polnomočja za izvajanje novega zakona.

NDOLA, Sev. Rod. — Predsednik Katange in zastopnik ZN sta včeraj podpisala tu premirje, ki ga bo nadzirala štiričlanska komisija. Stopilo je v veljavo popolno. V njegovem okviru bodo zamenjali vojne ujetnike.

Ves demokratični svet obsoja turške politične obsodbe

WASHINGTON, D. C. — Za turške politične procese se svet ni dosti menil tako dolgo, dokler niso začele padati smrtnne obsode. Ko se je glavni proces končal s smrtno obsodbo bivšega demokratskega državnega predsednika Bayarja in ministrskega predsednika Menderesa, je završalo povsod po svetu.

Vse večje svobodne države so posredovale v Ankaru pri sedanjem vojaškem režimu, naj pomilosti vse politike, ki so bili obsojeni na smrt. Radikalna vojaška struja je zmagala, ni prišlo ravno do tistih pomilostitev, ki je bil na njih svet najbolj zainteresiran. Ogorčenost je zavlada posebno nad načinom,

kako so usmrtili Menderesa. Može je obnemogel pod težo procesa in resno zbolel. Vojaški režim je poskrbel, da se je obsojenec malo opomogel, potem ga je pa dal — obesiti.

Proces bo imel tudi velike politične posledice, kajti tudi v turški javnosti vlada razočaranje nad obešanji. Vojaški režim je sicer pozval stranke, naj procesa ne vlačijo v volivni boj, toda stranke ne bodo vpoštevale te grožnje, posebno ne obe novi stranki: stranka pravičnosti in stranka nove Turčije. Obe stranki se namreč potegujeta za zaupanje tistih volivcev, ki so kdaj pripadali demokratski stranki. Teh je nekaj milijonov, največ na kmetih. Tam je Menderes še danes v časteh, po njegovi smrti je njegov ugled

le še zrastlel. Politični opazovalci trdijo, da bosta obe stranki ravno z ozirom na politični proces dobili ogromno število tistih volivcev, ki drugače sploh ne bi šli na volišče. Računajo celo s tem, da republikanska stranka sama ne bo dobila več absolutne večine, dasiravno je to bilo še pred tedni kar samo ob sebi umevno prorokovanje. Turčija se bo morala torej sprijazniti s sistemom koalicijske vlade, ki ga do sedaj skoraj ni poznala. Ne bo nič čudnega, ako Turčija zdrzne v novo politično krizo, ki morebiti ne bo zadnja.

Opazovalci napovedujejo tudi krizo v vojaškem režimu samem. Kar je namreč odličnih civilistov, ki sodelujejo z njim, so vsi proti obešanju obtoženih

in obsojenih politikov. Zunanji minister menda celo misli odstopiti v znak protesta. Ako bo to storil, ga bodo gotovo posnemali tudi drugi, ki so nezadovoljni s taktiko vojaškega režima.

Uganka pri celi stvari je zagonetno stališče predsednika vlade in vojaškega komiteta generala Gursela. V vseh svojih izjavah in po vsem svojem obnašanju je pokazal toliko naklonjenosti do zapadnega pojmovanja o obravnavanju političnih nasprotnikov, da še danes ne more nihče razumeti, zakaj je bil tako pasiven v celi zadevi. Ali ni morda postal iz nekdanjega vplivnega generala samo formalni predstavnik režima, ki mu je zrastlel preko glave?

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:
\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Zed. držav:
\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months
Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 181 Thur., Sept. 21, 1961

Združeni narodi: iz ohromelosti v umiranje

Združeni narodi so ohromeli kmalu po svojem rojstvu, namreč tisti dan, ko je pokojni komunistični diplomat Višinski prikratk vetiral sklep Varnostnega sveta na seji v Londonu, ki je bila oddajana po radiju. Malokdo se je takrat zavedal, kako usoden je bil ta veto za življenje ZN. Vsi so upali, da se bo Moskva unesla in začela lojalno sodelovati v ZN.

Zgodilo se je ravno narobe. Moskva je dosledno ovirala delo ZN in sodelovala samo takrat, kadar so ZN opravljali take posle, ki so komunistom koristili. Komunistično stališče se je hitro odrazilo tudi na načinu dela v ZN. Vodilna sila v ZN bi morala biti po zamisli in statusu ZN generalna skupščina in njeni odbori. Od tam naj bi prihajale ideje, tam naj bi se rodili sklepi, tam naj bi se določala taktika za delo v ZN. Vsega tega je bilo od leta do leta manj.

Ker je generalna skupščina s svojim organi ohromela, ZN pa so skušali ustvarjati svoj program po začrtani poti, je prišla zmeraj bolj do veljave uradniška uprava ZN z generalnim tajnikom na čelu. Kadarkoli se v generalni skupščini ali Varnostnem svetu niso mogli zediniti, so skušali najti kompromis, ki je naložil na rame generalnega tajnika ne samo izvrševanje kompromisnih sklepov, ampak tudi njihovo tolmačenje. Generalni tajnik je torej postal politična sila, ki ni bila predvidena v statusu ZN.

Komunistom ni šel tak razvoj ZN v račun. Ohromili so generalno skupščino in njene organe, posebno Varnostni svet, toda niso mogli ohromiti uprave ZN. Na pot jim je hodila samostojna vloga, ki jo je igral ravno po zaslugi njihove taktike generalni tajnik, ki je vedno nastopal v smislu cilja in statusu ZN in ne po željah posameznih državljanov ZN. Zato so prišli navzkriž z vsakim generalnim tajnikom, kar so jih imeli ZN. Ko človek pregleduje zgodovino ZN, se naravnost čudi, kako so mogli generalni tajniki vkljub ruskemu nasprotovanju in komunistični sabotaži opraviti toliko dobrih del v korist svetovnemu miru. Zahvalnosti niso želi, vsi so odšli s svojega položaja z grenkobo v srcu, kot na primer Trigve Lie.

Zadnjemu glavnemu tajniku Dagju Hammarskjöldu je usoda namenila čisto druga razočaranja in čisto nepričakovan odhod iz ZN in s tega sveta. Se je smrtno ponesrečil pri izvrševanju svoje dolžnosti globoko v srednji Afriki. Moskva je sicer pristala na to, da Hammarskjöld postane generalni tajnik ZN, toda mu je začela hitro metati polena pod noge, dokler mu ni končno sam Hruščev napovedal boj, ko je bil na lanskem zasedanju ZN v New Yorku.

Hruščev ima svoj cilj z ZN: ta organizacija naj postane čisto navaden mednarodni oder za komunistično propagando, v mednarodno politiko naj pa posega samo takrat, kadar bo to prijalo moskovski politiki in kadar bodo ZN v takih slučajih plesali tako, kot bo godla Moskva. Glede generalne skupščine ZN se mu je posrečilo, da je tak cilj skoraj popolnoma dosegel. Varnostni svet je mrtev, ubila ga je veto pravica Moskve. Generalna skupščina bi bila sicer še lahko neodvisna od Moskve, toda tam prevladujejo nevtalci, ki zmeraj bolj padajo pod vpliv ali zastrahovanje kremejskih tovarišev. Nevtalne večine skušajo s kompromisi potolažiti rdeče države.

Kompromisi so navadno brez prave vsebine in obteženi s tolikimi in takimi pogoji in pristanki, da nimajo nobenega praktičnega pomena vsaj na političnem področju. Nekaj so vredni samo takrat, kadar obravnavajo nepolitične predmete n. pr. na socialnem in kulturnem polju. Kar je glavno, ne odločijo ničesar, kar bi naravno koristilo svetovnemu miru. Dokaz temu je današnja mednarodna napetost, ki jo ZN sploh ne morejo s pridom obravnavati.

V okviru ZN je ostala od Moskve neodvisna samo uprava z generalnim tajnikom na čelu. Hruščev je hče sedaj ubiti s predlogom, ki briše mesto glavnega tajnika in ustanavlja "trojko", to je tri tajnike, ki morajo sklepati soglasno, pri čemur ima vsak tajnik veto pravico. Tajništvo naj bi postalo podoba Varnostnega sveta. Moskva naj bi potom svojega zastopnika v tako reorganiziranem tajništvu imela veto pravico in s tem ubila v njem vsako delo, ki ji ne prija. Ker Hammarskjöld ni hotel pristati na tako reorganizacijo tajništva, ga je Hruščev sam zase kar kratko malo "odstavil", to je, ga ni več smatral za voditelja administracije ZN.

Hammarskjöldova smrt je rešila problem odnosov med Hruščevim in pokojnim generalnim tajnikom, ustvarila je pa nov problem, ki lahko smrtno zadene ZN. To je vprašanje, kdo naj bo novi generalni tajnik. Ni še poteklo 24 ur po Hammarskjöldovi smrti, pa so v Kremlju že rekli, da na mesto generalnega tajnika ne bodo več pristali. Zaenkrat človek ne vidi moralne sile, ki bi Hruščeva v tem vprašanju spreobrnila.

Uprava ZN bo torej ostala brez glave. Iz čiste tehnične in administrativne potrebe bo Kremelj pristal, da vodi posle sedanjih prvi pomožni tajnik, menda neki indijski diplomat. Morda bo še ta pristaneček vezal na pogoje. Vsak nadomestek je malo vreden, še manj, ako nosi pečeta začasnosti.

Tako je prišla v ohromelost po generalni skupščini in njenih organih še uprava ZN. Ta dvojna ohromelost pomeni umiranje ZN. Razumemo, da ga bodo skušali olajšati in olepšati vsi prijatelji ZN, med njimi tudi Amerika. Nekaj časa bo to stanje lahko trajalo, dolgo pa ne. Položaj v ZN je postal preveč protinaraven. V ZN naj vlada večina "nevtalcev", ki se boji Moskve, stroške za ustanovo pa naj nosijo zapadne države, največ Amerika, Anglija in Kanada, menda zato, ker bo njihova beseda od leta do leta manj pomnila, uprava pa naj ne bo sposobna vršiti niti tistih sklepov, ki dišijo po kompromisu s komunisti. Hruščev bo namreč iz propagandnih razlogov lahko glasoval za marsikak sklep, ki mu ne ugaja, saj bo vedel, da ga administracija ZN ne bo mogla izvršiti.

Predsednik Kennedy je sklenil, da bo osebno razložil ameriško stališče do ZN in njenih nalog na zasedanju ZN. Bog ve, če ne bo njegov nastop pomnil v luči zgodovine pogrebni govor št. 1 za ZN. Vsakdo naj samo pomisli, kako je umiralo predvojno Društvo narodov v Ženevi, pa se mu tako proročanje ne bo zdelo nekaj nemogočega.

BESEDA IZ NARODA

Prelat Jonh J. Oman, zlatomašnik

Cleveland, O. — Letos na gatejših farmah. Ker je vendar praznik sv. Janeza Evangelista, 27. decembra, bo minilo petdeset let, odkar je Rev. J. Oman, pel svojo novo sv. mašo, kot prvi sin-novomašnik slovenskih pionirjev v Minnesoti. Dne 13. avgusta je župnija sv. Stefana že proslavila ta odlični jubilej, dne 8. oktobra bo zlatomašniško slavje pri Sv. Lovrencu v Clevelandu in na sam dan obletnice, na praznik sv. Janeza, bosta pri Sv. Stefanu slavila Boga skupno zlatomašnik prelat Oman in srebrnomašnik, nečak, Rev. Edwin Oman.

Ob teh slovesnostih poje slavno in hvalo ljubemu Bogu ves slovenski rod v Ameriki. Saj je ni slovenske naselbine v Ameriki, da ne bi poznala vsepovsod priljubljenega prelata, saj skoraj ni našega društva, ne naše cerkve, kjer bi prelat ne bil za nas Boga prosil, nas učil, kako naj Mu služimo, kjer bi ne bil za nas kaj dobrega storil. To pot naj posnamemo samo nekaj podatkov iz članka, ki ga je ob priliki zlate maše tega slovenskega prvaka in duhovnega voditelja napisal St. Cloud Visitor, škofijsko glasilo njegove rojstne škofije.

Monsignor Oman je bil prvi sin župnije sv. Stefana, ki je postal duhovnik. Četrty otrok je bil v družini enajstih. Pod streho kmetske hiše Simona Ommana in Terezije, rojene Legat, je bil rojen. Bili so to pionirji, ki so prišli v Minnesoto iz Slovenije. Tedaj je bila pri Sv. Stefanu šele podružna ali misijonska cerkev, ki so jo upravljali benediktinski očetje iz opatije sv. Janeza. Službo božjo je največ redno opravljal kak slovenski duhovnik, Rev. Vincenc Šifrer, Rev. Ciril Zupan ali Rev. Roman Homar. Ti trije duhovniki so podelili malemu Omanovemu Janezku prve sv. zakramente, prvi pouk o Bogu in veri, pri njih je pobral prve vtise o duhovništvu.

Oče njegov je bil eden treh bratov, ki so se naselili v Stearns County, vzgojili velike družine, ki so se razširile širom Minnesote, Wisconsin in po drugih državah na zapadu Amerike. Ko so se vsi potomci treh pionirjev — bratov Omanov — zbrali pred dvema leti pri Sv. Stefanu, jih je bilo preko 700 in med njimi 16 takih, ki služijo Bogu kot duhovniki ali redovniki.

O samem sebi pravi Msgr. Oman, da je "delavec, ki ga je Gospod ob deveti uri poklical v svoj vinograd". Ni šel v semenišče naravnost iz šole. Ostal je nekaj let doma, da je pomagal na farmi pri težkem delu krčenja gozdov in čiščenja zemlje v rodovito polje. Ko so mlajši bratje dorastli, je šel delat k železnici in po drugih, bo-

Postal je znan med Slovenci širom sveta. Pisal je v slovenske liste, posebno v dnevne in tedenske v Clevelandu in Chicagu. Njegova posebna redna kolona v Ameriški Domovini je bila tako priljubljena, da mu naročniki niso pustili, da bi prenehal. Dobil je vodilna mesta v največjih slovenskih kulturnih in dobrodelnih organizacijah. Učinkovito je pomagal in še pomaga v sedanjem gibanju za proglasitev škofa Baraga blaženim in odzval se je dolgi vrsti prošnji za vodstvo svojega ljudstva daleč preko mej svoje župnije.

Njegovo delo je pohvalno priznal leta 1936 škof v Ljubljani, prestolici Slovenije, Gregorij Rožman, ki ga je imenoval za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja. Ko je bil ta škof prisiljen iti v izgnanstvo, ker so ga pregnali komunisti, je bil, seveda, povabljen v Ameriko in dobil svoj dom pri Sv. Lovrencu. Od tam je mogel skrbeti za dušne in telesne potrebe svojih duhovnikov in vernikov, ki so sedaj dobesedno raztreseni širom zemeljske oble. Od tam je mogel skrbeti za svoje semenišče, ki ga je begunstvu zbral in uredil, kolikor se je dalo. Oskrbel je za to ustanovo primerno stavbo v bližini Buenos Aires v Argentini, da so tam mogli bogoslovci dokončati svoje šolanje za duhovnike. Ugodno stanovanje v Clevelandu, pomoč, ki so mu jo dali mnogi ameriški škofje, duhovniki in verniki, vse to, je bilo škofu Rožmanu v izredno veliko oporo in zadoščenje. Pred smrtjo v letu 1959 je mogel razporediti svoje duhovnike po škofijah svobodnega sveta, kamorkoli so se bili zatekli in je tako uredil nekako svojo "škofijo v begunstvu". Stirje njegovih duhovnikov sedaj pastirujejo v škofiji St. Cloud.

Da je imel msgr. J. Oman tako bistveno važno vlogo v tem izrednem zgodovinskem pojavu, je delo božje previdnosti. Monsignor sebi ne pripisuje nikakih zaslug. Izbran je bil, ker se je izkazal kot koristen, dober služabnik.

Škof Clevelanda, Joseph E. Hoban, mu je dal priznanje v letu 1951, ki ga je priporočil sv. očetu, da je bil imenovan za hišnega prelata. Monsignor Oman je sedaj 83 let star, pa še vedno župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu. On pravi, da pomočniki opravijo vse delo. Koraki se mu malo šibe in sliši ne več tako, kot je nekdanj. Rad bi šel v pokoj in se vrnil v Minnesoto, pa njegovi župljani ga ne puste. Kljub temu, da stalno živi tam, niso popustile njegove zveze z nami na zapadu. Celo mladi željno čakajo njegovih letnih obiskov med nami. Kako radi so z njimi šele letos ob zlati maši?!

Tako pišejo o našem prelatu v St. Cloudu!

Tako ljubeče o njem govore vsi ljudje, ki ga poznajo. Slovenci ga pa gotovo imamo od vseh najbolj radi. V njegovem zlatomašniškem letu to dopovejmo njemu in Bogu. In zahvalimo se mu, da nam ga je dal, saj je posebljeni apostolat božje slave in lepote slovenskega imena. M. K.

Na večerjo vabijo

Milwaukee, Wis. — Ameriško jugoslovansko združenje JADRAN priredi v nedeljo, 24. sept., pop. ob petih v dvorani Srbskega doma večerjo v čast Jakova Ljotiča in Ratka Parezanina, ki sta prišla sem na obisk iz Evrope.

Prireditelji vabijo na to večerjo tudi Slovence.

Dimitrije Kralj. — Kongresna knjižnica v Washingtonu je bila ustanovljena leta 1800.

Volivcem 23. varde!

Cleveland, O. — V torek, 3. oktobra, imamo v Clevelandu primarne volitve za mestni odbor. V 23. vardi kandidira sedanjí zastopnik te varde v mestnem svetu Edmund Turk, sin Mr. in Mrs. J. Turk z 1046 E. 69. St., ki je nasledil po soglasnem sklepu demokratskih zaupnikov in Demokratskega kluba 23. varde Johna Kovacica.

Poleg njega kandidirajo še drugi, vendar je E. Turk po trenutnem premisleku od vseh najspodobnejši in najprimernejši. Njegov prijazen nastop, razgledanost, zveze in domača slovenska govorica ga nam priporočajo nad vse druge.

Poleg Demokratskega kluba, Katoliških veteranov od fare sv. Vida, delavskih unij AFL-CIO ga podpirajo tudi razne bratske in družabne organizacije, ki delujejo na področju 23. varde.

Pretekli teden se je za E. Turka izjavil tudi Družabno-kulturni klub Baragovega doma in izbral posebni kampanjski odbor, ki bo delal za njegovo izvolitev.

Ta odbor prireja v soboto zvečer ob osmih v Baragovem domu družabni večer s plesom. Naj vabí vse volivce in volivke, pa seveda tudi vse druge rojakinje in rojake. Vsi dobrodošli!

Naj nihče, ki hoče veljati za zavednega državljana, v torek 3. oktobra ne ostane doma, ampak naj gre volit in odda svoj glas za EDMUND J. TURK!

Miro Erdani.

Slovenka v smrtni nesreči

Wheaton, Ill. — Nered pišem o tem, toda morda bo ravno ta dopis nekomu obvaroval življenje. Slučaj je sledeč: Na predvečer velike zrakovne nesreče blizu Chicaga, smo slišali grmenje daleč in stran. V tem slučaju bi skoro nihče ne mislil na nevarnost. Toda nepričakovano smo videli blisk in takoj nato slišali zelo hud udarec. Cal Palmer, ki je slikal v zaprti verandi (Porch), prihitel ves preplašen v sobo misleč, da je bil udarjen. Preiskali smo in nismo opazili ničesar.

Drugi dan zjutraj smo odkrili, da je telefon pokvarjen. Moški, ki ga je prišel popraviti, je takoj ugotovil, da je strela udarila v telefonsko žico in pokvarila varnostno napravo pred vhodom v hišo. K sreči smo imeli zaprta vsa okna in vrata, da ni bilo prepilha. Zaprt je bil tudi Radio in TV, drugače bi se lahko pripetila nesreča. Najbolje je biti v sredi sobe, vstran od vodne napeljave in telefona.

V petek, 1. septembra, je bila ubita Slovenka Mrs. Anna Nova, c. Wheaton, Ill. Njen avto je zadel tovorni vlak Chicago Great Western železnice na križišču County Farm Road. Da je bila Slovenka, a njen mož Čeh, mi je povedala nekla Slovenka iz Fontane v Kaliforniji, ki je prišla na obisk v Chicago in se udeležila piknika društva Liberty Bell št. 70 ABZ. Za njeno dekliško ime sem pozabil vprašati. Moja hčerka Mary mi je povedala, da je živela na 22nd Place in bila boleha. Štiri dni pred njeno smrtjo je bila na preiskavi v Warrenville Clinic.

Dr. Mary Ereme, lastnica The Warrenville Clinic, je zadnji čas imela samo eno pomočnico — Dr. Patricia Randels. Zadnji čas je dobila zdravnico dr. Ellen Crabbe, ki je ostala za stalno potem, ko je nadomestovala Dr. Breme, ki je šla na medicinsko konferenco v Evropo, in dr. William Allen, ki se je vrnil iz Congo in Havajev.

len Crabbe, ki je ostala za stalno potem, ko je nadomestovala Dr. Breme, ki je šla na medicinsko konferenco v Evropo, in dr. William Allen, ki se je vrnil iz Congo in Havajev.

Ko to pišem, se je vreme tukaj nenadoma spremenilo, da imamo zelo hladno. Nocoj, oziroma danes zjutraj smo imeli 41 stopinj. John Gottlieb.

Zdravku Kranjcu v slovo

Klenkavček poje v daljavi pozvanja žalostno biže, ko smrt nam oznanja.

Roka koščena objem je sklenila zrasla na zemlji bo nova gomila.

Ali prislunhi! Zakaj še zvoni? Venomer biže — ti, ti, tudi ti. . . Zvoki jekleni vse bolj done, dragega znanca obraz zdaj dobe; Nič več ne jokajo v dalji megleni, zdaj govorijo le tebi in meni.

Rdečih lic in poln moči si včeraj z nami bil, si z nami delo si delil, se z nami veselil; Slovesa nisi ti jemal ne smrt pričakoval, nihče ti ni ob strani stal, ko si zaprl oči.

V cvetnih letih sredi sanj korak ti je zastal, nasmeh in še tvoj zadnji zdihi je z ustnic val opral.

Zakaj smrt neizprosna iz roke koščene več žrtve nobene ne vrneš ljudem?

Morda res je bolje, da brez svoje volje ti zgodaj zapademo v plen.

Se se oglašali bodo zvonovi, še se odpirali novi grobovi. Solza nektera še bo kamila, srečo minljivo našo kalila. Ti pa si v večno zaptul pristanišče.

Mirno je duh tvoj našel bivališče.

Zemeljsko pot si za vselej končal, več za nikomur ne bo tebi žal.

Pevski zbor KOROTAN.

DELAVČEV DELEŽ

WASHINGTON, D. C. — Leta 1929 je znašal delež delavstva pri narodnem dohodku v ZDA 59 odstotkov, leta 1950 pa 68 odstotkov.

SLOVENSKE RADIO ODDAJE

Petek: 6:00-7:00 zvečer, postaja WXEN-FM, 106.5 Mc

Sobota: 6:00-7:00 zvečer, postaja WXEN-FM, 106.5 Mc

7:00-7:30 zvečer, postaja WJMO-AM, 1490 Kc

Nedelja: 9:00-9:30 zjutraj, postaja WERE-AM, 1300 Kc

10:30-11:00 dopoldne, postaja WDOK-AM, 1260 Kc

11:00-12:00 dopoldne, postaja WXEN-FM, 106.5 Mc

12:30-1:00 popoldne, postaja WDOK-AM, 1260 Kc

Ob nedeljah je ob 8:00-9:00 zjutraj srbski program, ob 6:00-7:00 zvečer pa hrvaška ura. Obe oddaji sta na postaji WXEN-FM, 106.5 Mc.

France Bevki

Smrt pred hišo

"Ne bojim se umreti", je dejala grenko. "Saj živeti itak ne bom mogla".

Francetu je zastala sapa v grlu. Strašen piš je šel mimo drevja, veter je zamajal vrhove, kaplje so padale na oba. On jih ni čutil, ne videl.

"Zakaj ne?" je vprašal plaho. Bal se je njenega odgovora.

"Zato ne", je zvenel njen glas očitanju podobno, "ker ljudje niso poštene..." Njen pogled je bil mil nasproti njemu, v dnu oči pa je gorelo.

"Saj dobiš", se je odločilo Francetu iz grla. Usta so bila odprta...

"Ne dobim!" je pogledala Minka široko, da pobije laž in prevaro. "Zeno leto nisem dobila ničesar..." Nato se je znižal njen glas, ustnice so trepetale same od sebe; to trepetanje se je preneslo tudi na telo. "Ne morem beračiti zato, kar mi gre. Ne zato, ker smo tako zgovorjeni, ampak zato... ker je moj otrok tudi tvoj otrok".

V Francetu se je čudno prebudilo in se pomešalo z žalostjo in samotnostjo njegove duše. Se nikoli ni občutil v sebi čustva očetovstva, ne njegove skrbi in ponosa, ker ga je ubil očetov strah.

Zdaj je šinilo skozi njega. Objela ga je želja, da bi poučkal otroka, ki mu je oče. Bilo ga je sram pred samim seboj. Ali je človek? Še žival ljubi svoje mladiče.

Toliko, da ni padel na kolena pred njo. Narava je divjala in bruhalo iz sebe vse, kar je bilo elementarnega v nji, iz Franceta in Minke je dvignila spečo notranjost, ki se je prihuljeno skrivala in jo je prebudila.

"Minka, jaz nisem kriv", je dejal, kakor da jo prosi, "sama veš, kako je bilo. Vidiš tudi da danes še nisem poročen."

"Vem, vem", je dejala Minka in ni mogla dalje govoriti. Solze so jo orosile. France jo je zgrabil za roko, ona se ga je otrešla.

"Zakaj?" je dejal; "Saj nisi huda name".

"Nikoli več", je dejala. "Moje življenje je pri kraju. Kdo ga popravi?"

V ponehajočo nevihto je uprl France svoje oči in je razmislil v dveh minutah. "Vse bo drugače. V nedeljo popoldne te obiščem!"

"Ne bo te!" je gledala nanj in ni vedela, ali naj verjame.

"Ne smeš priti!" "Prisežem!"

Prijela ga je za roko: "Ne prisegaj! Pridi vseeno!"

Roka je ostala v roki. Gledala sta se v oči. Burno so se njima dvigale prsi, nekaj novega se je dogajalo v duši...

Tedaj se je France stresnil. Nevihta je prinesla hladno sapo, ki je pričela veti po pobočju hriba in obila Francetovo znojno telo. Pričel je trepetati v mrazu, kot bi ga stresala mrzlčra.

Minka je opazila to spremembo. "Ti si se prehladil".

"Nič ne bo", je dejal, da bi zatajil strah, ki ga je prevzel; zadrževal se je, telo se ni moglo umiriti.

"Beži domov, da se spotiš in ugreješ; doma leži v posteljo".

Obljubil je. Minka je pogledala skozi veje in videla, da ji njeni ljudje že mahajo z roko, poslovila se je.

France jo je videl, ko je bežala po pokošeni travi, da so jo dolge travne bilke teple po nogah.

3.

France ni mogel hiteti domov. Tla so bila vsled dežja mehka. Kamor je stopila noga, je skliznila. Utrudljiva hoja ga je zmučila. Ko je došel iz senoželeti v gozd, kjer je bil svet zložnejši, je sedel na skalo in počival. Mraz ga ni tresel več; neprijeten občutek mu je legel v kri.

Njegove misli so se neutrudne pečale z Minko...

Ko je stopil čez domači prag, je sedel na klop. Oče je zagledal nevoljen obraz in je mislil, da ga razume. Pa je dejal:

"Zastonj si delal. Kaj hočemo?"

France ni odgovoril. Čez nekaj časa je vprašal: "Kje je mati?"

"Leži". In čez minuto: "Kaj ji hočeš?"

"Čaja. Prehladil sem se..."

Brdar je pogledal sina izpod čela, v zamišljeno potezo se mu je nabral obraz. "Malo mraza... to mino samo ob sebi".

France je molčal in verjel. Oblekel se je in stisnil v kot. Podprl je glavo, ni se mogel ubraniti vzdihaja.

"Kakšen si?" ga je vprašal oče, ki je opazil sinovo spremembo.

"Tak", je dejal in si ni upal razodeti tega, kar je imel na sru.

"Tak? Kako tak? Ali se ti godi krivica?"

"Meni ne".

"Komu tedaj?"

Odgovor je bil položen v usta in ni ga mogel zadržati.

"Minki".

"To?" je postal Brdar sredi izbe z rokamj v hlačnih žepih.

"To je tisto, kar te kremži. Kje si govoril ž njo?"

"To je vseeno. Povejte, ali ji dajate, kar ji gre".

"To ni tvoja skrb. Moja zadeva je in ne tvoj greh".

"Pa je otrok moj in nočem, da strada".

Brdar je pogledal široko. V Francetovem obrazu je bilo več nego upor, iz dna oči se je bliskalo nekaj, do tistega hipa Brdarju neznanega. Udarilo ga je, da se je upognil, a je videl, da je nevarno vrniti udarec.

"Kaj hočeš tedaj?"

"Da ji daste, kar ji gre. Da me ne bo sram, če grem k maši in kažejo za menoj".

"Glej, glej", je dejal Brdar pol norčevaje, grenkoba je bila v tem norčevanju. "Mislim sem, da jo že vzameš". In čez nekaj časa, kakor da je mahoma spreletelo moža: "Moje smrti čakaš, da bi se poročil z njo. Ne pred mojo in ne po moji smrti ne sme čez ta prag..."

"Oče, ne govorite!"

"Prisežem! Zdaj tiho!"

Vzrastel je. Ni trpel ugovorov. Nesreče zadnjega časa so ga notranje razdražile. V Franceta je zidal, zdaj se mu je postavil po robu. Zdelo se mu je, da se mu tla podirajo pod nogami. Izginilo je za hip ravnotežje. Udaril je po mizi z vso silo in odbil trhel vogal.

Starec je bil močan. Strašno ga je bilo videti v jezi, France je pobledel in gledal na razbito mizo. V Brdarju pa je zrasla v tem hipu zavest: "Se imam moč v sebi, še sem gospodar!"

Pokazal je na vrata; "Spat! V dveh mesecih se poročiš; jutri grem po nevesto".

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

France se je dvignil in molče zapustil izbo.

Začeti - znati - razumeti je treba!

Cleveland, O. — Bodimo narumni ljudje! Vzemimo človeško naravo kot je! O tem ni nobenega dvoma, da se nahajamo v težki mednarodni krizi. So gotove primere, ki jih rabimo ravno ob časih krize in ki so za ta čas prav dobre. Mednarodni diplomatje, torej ljudje, ki imajo v rokah usodo človeštva, so znali tole primero: sedanja mednarodna kriza je kakor spol in spolnost. Dokler se o spolu in spolnosti samo govori, pa se praktično ničesar ne dotakneš, je vse v redu, je vse v miru, se ničesar ne zgodi. Če se pa spola in spolnosti, kakor po naravnem zakonu in nagonu, prav ali neprav, dotakneš, ga rabiš, se naravno nekaj mora zgoditi. Dobro premislimo to primero. Človeštvo gre iz roda v rod prav naravno po tem zakonu spolnosti in spola, je torej nekako nemogoče izogniti se temu. Če diplomatje rabijo to primero, hočejo reči, da se bo pač nekaj zgodilo!

Judje, ki imajo visoko nadarjenost na vseh poljih, imajo kakor nam je znano in to mora vedeti vsakdo, tudi povprečno izobražen Slovenec, v Palestini svojo lastno državo Izrael. Najmočnejši politik, skoraj stalni predsednik te judovske vlade v Izraelu, je Ben Gurion. Svetovni Judje so te dni praznovali njihovo Novo leto, točno 5722, odkar naj bi bil ustvarjen svet za te Jude. Tudi so te dni praznovali druge velike svečanosti, med temi dan Pokore. Ben Gurion je dal za bodoče dneve tole napoved: Sovjetska zveza bo v bodočih dvajsetih letih postala demokratična država. Združene države severne Amerike, skratka Amerika, bo postala "welfare" država, to se pravi, več ali manj socializirana država, oboje skupaj, kar je previdno povdaril Ben Gurion, pod pogojem, da ne bo prišlo na človeštvo nekaj groznega — tretja svetovna vojna z vsemi bojnimi sredstvi, tudi z atomskimi in vojniškimi bombami. Tako previdni in sposobni Ben Gurion!

Ime Marshall je v Ameriki precej splošno, tudi med ameriškimi generali. General Marshall, ne oni, sedaj že pokojni George Marshall, ki je bil med drugo svetovno vojno šef ameriškega glavnega stana oboroženih sil, nato zunanji, pa tudi obrambeni minister Združenih držav; marveč drugi general Marshall, ki se sedaj uveljavlja na polju časnikarstva in to za vojaške zadeve v Detroitu pri tamošnjih listih, v ostalem mož dobro podkovan v mednarodnem položaju, je dal tole napoved, seveda, ko to pišemo in za naše čitatelje v kratkih besedah: v letu 1961 ne bo nove svetovne vojne, je pa treba računati z njo vsaj v letu 1962, ali pa v letu 1963. Tudi ta napoved gospoda Marshalla je značilna.

Če kdo računa, da bodo prebivalci v satelitskih državah, to se pravi, v državah, ki so komunistične, ki so pod sovjetsko komando, v glavnem države vzhodne Evrope: Poljska, Češkoslovaška, Madžarska, Romunija, Albanija, jasno, da tudi Jugoslavija, vstali v slučaju nove svetovne vojne kot en mož in začeli napadati Sovjetsko zvezo, se moti. Ti ljudje bodo čakali na izid vojne in se bodo pridružili tistemu, kateremu bo vojna sreča kazala, da se bliža zmagi, če ne bo že zmagal. Ta račun, vsaj kar se tiče satelitskih držav, se mi zdi popolnoma pravi. To za presojo, ko gre za veliko vprašanje ali se bodo dvignili zaslužni narodi vzhodne Evrope ali ne.

Parkrat mi je bila dana prilika, da v svojih poročilih načnem veliko vprašanje ali se bo Sovjetska zveza spustila v nevarno podjetje — v tretjo svetovno vojno ali ne. Trdil sem, da ne do tistega trenutka, ko ne bo sama s svojimi komunističnimi po-

magači trdno prepričana, do bo v taki vojni zmagala in to absolutno res samo ona. Par pripomb, katere bo takoj lahko razumel vsakdo, ki ima le malo spomina. Habsburžani bi v letu 1914 gotovo nešli v prvo svetovno vojno, če bi bili mogli kolikšak predvideti, da bo ta vojna pomešla tako z avstrijskim dvorom Habsburžanov, kakor tudi z avstro-ogrske državo. Prav isto velja glede nemških cesarjev, prav isto glede ruskih carjev in vseh mogočih dinastij. Oni so se uračunali, toda za takrat je bil ta račun dokončen. Vsem nam je še v zelo živem spominu režim Adolfa Hitlerja v Nemčiji. Začetkoma je s svojo sijajno organizirano vojsko potlačil in zavzel skoraj celo Evropo. Toda končno? Doživel je poraz, ga je videl z lastnimi očmi in ko ni videl niti za lastno osebo več nobenega izhoda, je v svojem bunkerju v Berlinu izvršil samomor.

Morda Hruščev računa na enak pohod po Evropi, računa na komunistične stranke, ki so na videz po številu zelo močne tam v Italiji in tam v Franciji. Lahko, ko pa gre za Nemce in za Nemčijo, imejmo pred očmi tole, kar se malokdaj in dovolj povdarja, da imamo opravka z Nemci, brez ozira na to ali so deljeni med Vzhodno in Zapadno Nemčijo ali ne. Začetni ruski revolucionarji Ljening, Stalin in drugi so že po prvi svetovni vojni vedno računali, da bodo v vrstah revolucionarjev v takratni Evropi, imeli pomočnike ravno v Nemcih. Mimogrede naj pripomnimo, da, ko že živimo v razburkani revolucionarni dobi, da sta bila tudi začetnika modernega marksizma, Marks in Engels vedno prepričana, da bo nastala socialno politična revolucija najprvo v Nemčiji ali pa v Angliji.

Meni se zdi za poznavanje Nemcev v najbolj značilna karakteristika "revolucionarnih" Nemcev tista, katero so znašli mednarodni objektivni zgodovinarji, ko so presojali Nemce. Ta pa je tale: revolucionarni Nemci so si nadeli nalogo, da neke v Nemčiji zavzamejo železniško postajo. Toda, ko so prišli do postaje, so si po svojem privržjenem čutu discipline in dolžnosti najprvo kupili peronsko karto, da smejo priti skozi vstop na peron in nato dalje.

Mnogo revolucij je bilo izvršenih za časa prve svetovne vojne. Takrat je bilo nekaj revolucionarjev v nemških vrstah, to so bili mornarji iz pristanišča Kiel, pa še tem ubogim revolucionarjem so kasneje in vso vojno zgodovino očitali, da so nesramno izdali nemško vojsko in da so ji dali milostni sunek z zabodljajem v hrbet. Nekaj je pri Nemcih gotovo nevarnega, v korist računa Sovjetske zveze, to je, da je Nemeec navajen na uboganje, pokorščino, disciplino. Na drugi strani je na vsak način veljkansko vprašanje ali se bo te discipline držal tudi ko bo poveljeval sovjetskim četam, Slovan — Rus — Poljak ali Čeh, na vsak način ne Nemeec. Ko se podčrtava ta zaključek, je upravičeno upanje, da ne bo nikogar med nami, ki bi začel brbrati — glej ga, drži z Nemci in piše proti Slovanom!

Se ta spomin, ki naj bo večno živ vsaj v današnjih dneh, ko se spominjamo razvoja druge svetovne vojne. Resnici na ljubo priznajmo, da se je Sovjetska zveza v času štiridesetletnega obstoja dvignila na drugo mesto industrijskih držav sveta. Prva je naravno Amerika. Toda spomin na drugo svetovno vojno nas sili na objektivno, nepristransko stanje, kot je bilo takrat v tej vojni, da je bila ameriška pomoč tudi Sovjetski zvezi v vsakem oziru tako velika, da si je težko predstavljati, kako bi bila Moskva brez te ogromne ameriške pomoči vzdri-

žala Hitlerjeve vsakovrstne napade, posebno, če pomislimo, da je bila v zadnjih dveh letih vojne stalna prošnja Moskve, da se začne druga fronta, ki se je, ko je bilo možno, res začela pod poveljstvom Eisenhowerja in ki je dokončno razbremenila rdečo armado in Stalina ter sploh izredno napetost, katera se je z drugo fronto razbremenila in ustvarila oddih, ki je bil za obe strani končno usodepolen.

Saj veste tisto, kaj je treba, če naj kdo zmaga v važi vojni. Odgovor: prvič denar, drugič denar, tretjič denar! Ali po domače rečeno, vsa mogoča gospodarska sredstva. Vsakdo mora dvomiti, da bi bilo lahko premagati v vojni ameriška gospodarska sredstva. Ostane pa odprto vprašanje, kakšne bi bile in bodo posledice razdejanj atomskih in vodikovih bomb, kdo jih bo začel prvi uporabljati in koliko jih ima na zalogi.

HITREJŠA RAST

WASHINGTON, D. C. — Zahodni del Združenih držav raste in napreduje od leta 1950 hitreje od vzhodnega. Ljudske množice teže proti Zahodu in Jugu dežele.

Moški dobijo delo

Delo za moške
En mizar in dva zidarska pomočnika, ki imata svoj avto, ali ki stanujeta v Collinwoodu ali Euclidu, dobita začasno delo. Kličite 943-3670 ali pa zvečer KE 1-3845. (181)

MALI OGLASI

Sobe se odda
E. 55 St. in St. Clair Ave. — 4 neopremljene sobe, kopalnica, gorkota, vroča voda. \$45 mesečno. Vprašajte na 1334 E. 55 St. (X)

Da se uredi zaluščina
Naprodaj dvodružinska hiša, 5 in 5, na 6800 Edna Ave., klet, plinski furnez, cena samo \$14.000. Kličite YE 2-5044. (182)

Da se uredi zaluščina
Naprodaj enodružinska hiša, osem sob, 4 garaže, klet in lepo podstrešje, na 1265 Norwood Rd. Cena samo \$9.000. Kličite YE 2-5044. (182)

Išče sobo in hrano
Moški, ki je v pokoju, išče sobo in hrano. Bi plačal \$75 mesečno. Kličite IV 1-3698. —(184)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Hiše naprodaj
V fari Marije Vnebovzete. dvodružinska, 5-4, v prvovrstnem stanju, plinski furnez, velik lot, garaža. Zelo zmerna cena. Hayden okolica, blizu St. Clair Ave., 7-sobna enodružinska, 4 spalnice, v prvovrstnem stanju. Se mora prodati zaradi starosti.

Globokar Realty
986 E. 74 St. HE 1-6607 (182)

Odda se
4 velike, čiste sobe s kopalnico, majhen porč in podstrešje na E. 68 St. Kličite EN 1-4262 po 6. uri zv. —(184)

Stanovanje
5-sobno s kopalnico, neopremljeno na mirnem kraju se odda. Kličite po šesti zvečer EX 1-5261. —(183)

Soba se odda
Velika opremljena soba s prostim vhodom in garažo se odda moškemu, v okolici Sv. Vida. Kličite UT 1-9423. —(182)

Carst Memorials
Kraška kamnoseška obrt
15425 Waterloo Rd. IV 1-2337
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV.

YOU DON'T EVEN HAVE TO SEE THE LABEL...
the flavor alone tells you it's Stroh's
Ljudje nam večkrat pripovedujejo, da je Stroh's edino ameriško pivo, katerega prepoznajo že pri prvem požirku. Zakaj? Zato, ker nobeno drugo ameriško pivo ne tekne kot Stroh's, ker nobeno drugo ameriško pivo ni varjeno kot Stroh's... varjeno z ognjem pri 2000°. Zahtevajte Stroh's... edino ameriško z ognjem varjeno pivo!
PO PRILJUBLJENIH CENAH VSEPOVSOD
Ugajalo vam bo
Stroh's
...boljše!
THE STROH BREWERY CO., DETROIT 26, MICH.

LEP PTIČ — James Fowler iz Albany, Ga., drži na svojih roki orla, ki ga je lani ujel v Južni Ameriki. Upa, da bo mogel privede leto zopet tja in da bo tedaj dobil še nove vrste teh mogočnih ptičev.

